

Stadsfastighetsförvaltningens svar på stadsbyggnadsnämndes beslut i ärende § 68 Ärendenummer SBF-2024-01202

**Utdrag ut stadsbyggnadsförvaltningens TU med kommentarer och svar på ändringar i nytt
förslag till stadsfastighetsnämndes riktlinje för Gestaltad Livsmiljö daterad 2025-05-20.**

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Stadsbyggnadsförvaltningen anser att riktlinjen med sin detaljeringsgrad inte utgör ett lämpligt komplement till Göteborg stads arkitekturpolicy för att säkerställa en god gestaltad livsmiljö vid byggnation och utveckling av stadens egna lokaler.

Stadsbyggnadsförvaltningen ser positivt till att stadsfastighetsförvaltningen har en ansats och vilja att bryta ner gestaltungsfrågor men bedömer att riktlinjen i sin nuvarande utformning är alltför omfattande, har en otydlig styrning och innehåller flera brister och felaktigheter. Dokumentets struktur och innehåll behöver ses över för att säkerställa dess relevans och användbarhet som styrande dokument.

Svar:

Riktlinjen har setts över avseende struktur och innehåll i samarbete med stadsbyggnadsförvaltningens representanter Björn Bryngelsson och stadsarkitekten Björn Siesjö. Nytt förslag till riktlinje för Gestaltad Livsmiljö har tagits fram.

Stadsbyggnadsnämnden har enligt sitt reglemente ansvar att ta fram förslag på styrande dokument till kommunfullmäktige för strategiska stadsplanering så att en samordnad styrning kan ske i staden. Stadsbyggnadsnämnden har även arbetat med ett uppdrag med förslag på ny styrmiljö för planerande styrande dokument inom den strategiska stadsplaneringen. Uppdraget är i januari 2025 bordlagt i stadsbyggnadsnämnden. Därefter avser förvaltningen att påbörja arbetet med att identifiera vilka reglerande styrdokument som skapar en sammanhållen stadsutveckling samt hur vi över förvaltningsgränserna kan skapa ändamålsenlig och effektiv styrmiljö. Stadsbyggnadsförvaltningen önskar att stadsfastighetsnämnden avvaktar med beslut tills en ändamålsenlig styrmiljö identifierats. Förslagsvis kan riktlinjen beslutas på tjänstepersonsnivå tills vidare.

Svar:

Stadsfastighetsnämnden förslås besluta om beslut på tjänstepersonsnivå tills vidare, alternativt att nämnden beslutar om en egen riktlinje i enlighet med föreliggande omarbetade riktlinje.

Nedan följer en mer detaljerad genomgång av stadsbyggnadsförvaltningens synpunkter och rekommendationer.

Omfattning och struktur

Formatet på 18 sidor blanktext är inte ändamålsenligt. Ett mer koncentrerat och fokuserat format skulle öka läsbarheten och göra dokumentet mer användarvänligt. Vidare präglas innehållet av otydlig styrning vad gäller gestaltning, vilket skapar osäkerhet kring dokumentets tillämpning och användning som vägledande gestaltningsverktyg.

Svar:

Ett mer koncentrerat och fokuserat format har tagits fram för att öka användarvänligheten.

Antal sidor har kunnat minskas från 17 sidor till 16 sidor med ökad kvalitet.

Felaktigheter och brister

Dokumentet innehåller flera brister och felaktigheter i sin beskrivning.

Stadsbyggnadsförvaltningen identifierar bland annat följande exempel:

Det offentliga agerar förebildligt

Göteborgs Stads arkitekturpolicy, stadens översiktsplan samt den nationella politiken för gestaltad livsmiljö lyfter tydligt aspekten ”det offentliga ska agera förebildligt”. Denna aspekt framkommer inte med tydlighet i riktlinjen, vilket kan uppfattas som en brist med tanke på att den avser stadens egna lokaler och miljöer. Det skulle vara värdefullt att inkludera detta som en central punkt, då det har en direkt koppling till stadens ansvar och möjlighet att agera som en förebild i sin verksamhet.

Svar sidan 4 i riktlinjen:

Göteborg ska vara en modig föregångare inom arkitektur. Genom att satsa på omsorgsfullt gestaltad livsmiljö förstärks stadens attraktionskraft för både boende, besökare och näringsliv.

Modig förebild inom arkitektur

Göteborg Stads arkitekturpolicy beskriver tydligt att Göteborg ska vara en modig förebild inom arkitektur. Detta visionära och tydliga förhållningssätt är en viktig vägledning för stadens arbete inom stadsutveckling och borde därför speglas även i riktlinjen. Att denna aspekt saknas i riktlinjen innebär att en central del av stadens arkitektoniska ambitioner inte lyfts fram. Det hade varit önskvärt att riktlinjen också tydligt berörde och integrerade denna dimension, för att säkerställa en enhetlighet kring arbetet med stadens övergripande mål för utvecklingen.

Svar sidan 4 i riktlinjen:

Göteborg ska vara en modig föregångare inom arkitektur. Genom att satsa på omsorgsfullt gestaltad livsmiljö förstärks stadens attraktionskraft för både boende, besökare och näringsliv.

Otydlig styrning (s.8 och s. 9) (Egentligen sidan 7 och sidan 8)

Vissa delar av dokumentet är för vaga, vilket skapar otydlighet, medan andra är för strikta och begränsar kreativiteten. Ett exempel är i stycket *Exteriör: Rikttningsförändringar och veck i fasad som inte kopplas till funktioner och upplevelser som ej önskvärda*. Förvaltningen anser att detta är för snävt och föreslår att formuleringen stryks i sin helhet. I samma stycke finns exempel på en alldeles för vag styrning; *I många fall kan kulören användas för att tona ned en byggnad vilket skapar ett lugnt och mjukt intryck och i vissa fall kan kulörvalet ha som avsikt att framhäva en märkesbyggnad*.

Svar:

I samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen har texternas betydelse och funktion diskuterats och en utformning har gemensamt accepterats i det nya förslaget.

Byggnadskategorisering (s. 6) (Egentligen sidan 5)

Riktlinjen anger att Göteborgs Stads arkitekturpolicy kategoriserar tre typer av byggnader: *höga byggnader, extra synliga byggnader och byggnader med en tydlig funktion*. Dock saknas en sådan kategorisering i policyn, vilket skapar en otydlighet kring kopplingen till stadsfastighetsförvaltningens funktionsbaserade byggnader. För att säkerställa enhetlighet, tydlighet och korrekthet behöver detta justeras.

Svar:

Texten har tagits bort avseende arkitekturpolicyns kategorier.

Förskolor som märkesbyggnader (s. 17) (Egentligen sidan 16)

Texten föreslår att förskolor ska ges en identitetsskapande utformning och ses som märkesbyggnader. Detta är inte förenligt med Göteborgs Stads definition av märkesbyggnader i riktlinjen *Stadens silhuett*, där märkesbyggnader definieras som byggnader över 16 våningar eller med stor visuell påverkan. Förskolor bör inte per automatik betraktas som märkesbyggnader.

Svar sidan 15:

Texten ersätts med: "Förskolebyggnader ska ha en arkitektonisk utformning som speglar deras funktion och harmonierar med utemiljön, omgivande bebyggelse och natur."

Identitetsskapande byggnader (s. 6) (Egentligen sidan 16)

Texten anger att en förskola bör ge området en identitet och i vissa fall utgöra ett landmärke. Förvaltningen anser att ett områdes identitet är något som utvecklas organiskt över tid och inte kan skapas genom en enskild förskolebyggnad. Förskolor bör istället betraktas som tillskott som kan förstärka ett områdes befintliga identitet.

Svar sidan 15:

Texten ersätts med: " Det ska framgå att det är en förskola och man ska gärna vara stolt över den."

Översiktsplan och byggnadsstruktur (s. 8) (Egentligen sidan 7)

Riktlinjen föreslår att översiktsplanen ska följas för *byggnadsstruktur*. Göteborgs översiktsplan reglerar dock inte byggnadsstruktur, utan den lyfter fram att den övergripande inriktningen för Göteborgs stadsbyggande ska vara en *bebyggelsestruktur* med utgångspunkt i den traditionella kvartersstadens och trädgårdsstadens struktur.

Svar sidan 4:

Avseende bebyggelsestruktur i stadsplaneringen bör översiktsplanen följas.

Sammantaget anser stadsbyggnadsförvaltningen att riktlinjen behöver en fortsatt översyn och omarbetning för att kunna fungera som ett effektivt och tillförlitligt verktyg inom gestaltungsarbetet. Stadsbyggnadsförvaltningen kan medverka i detta arbete.

Svar:

Stadsbyggnadsförvaltningen har bidragit till en översyn och omarbetning av förslaget till riktlinje med en tydligare rubriksättning och innehåll i kapitel.